

ಸಂಪುಟ ೭

ನವೆಂಬರ್ ೧೯೪೮

ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಕುಹಕಿಣಿಗಳು

ಮನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

—ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ.

ವೈಸೂರು ಸಾಬು, ವೈಸೂರು ಸಾಬೂನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

‘ಜಾಹೀರಾತು’

—ವಹವ್ವಾ !

ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಟ್ಟಾಭಿ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು ಅಂತ ನಮ್ಮೂರು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಜಂಭ ಬಂದಿದೆ ಅಂತೀರಿ ?

ದುಃಸ್ವಪ್ನ ‘ಜೆನಿಸಿಸ್’ ರಚಿಸಿದ ಕಲಾರಾಧಕ ಶ್ರೀ ಎಸ್ಸೆಟೀನ್ ರವರು ಪಂಡಿತ ನೆಹ್ರೂ ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ಎಂತಿದ್ದೆವಲ್ಲಾ !

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಮನೆ ಒಂದು ಬೇಕು ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನು ಮನೆ ಹೋಟೆಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾನಂತೆ.

—ಅವನಿಗೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮನೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂಬುದು ಅವನ ನಂಬಿಕೆ.

ರೈಲ್ವೆ ಸ್ವೇಷನ್ನಿನ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಚಪಾತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬತ ಚಪ್ಪಲಿ
- ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತೆ ಎಂದಿದ್ದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

ರಾಜಾಜಿ ಗುರಿ ಹಿಡಿದು ಗುಂಡು ಹೊಡೆದರಂತೆ.

—ಆದೇನು ಮಹಾ ! ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ವರನೆ ನೋಡ
ಬೇಕು. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಆಟ !

ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತದಂತೆ

—ಈಗಾಗಲೇ ನೌಕರರ “ವರ್ಗ= ಮಾಡಿ” ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬರು
ತ್ತಿವೆಯಂತೆ.

ಸಂಡಿತ ನೆಹ್ರೋ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರೆ “ಇನ್ನೇನಪ್ಪಾ ನಮಗೆ ಸುದ್ದಿ”
ಎಂದು ಹಲವಾರು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆಗಲೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿವೆಯಂತೆ.

ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಡುಬಳೆ ಕಾಲುಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಮೂಳೆ ಮುರಿದು
ಹೋಯ್ತು ಎಂದು ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

—ಅದಕ್ಕೇ ‘ಬೂಡ್ಸ್’ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹಿರಿಯರನ್ನೋದು !

ಬೀಡಿ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಹಾಕಿದರು, ಕಡ್ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿದರು ಅದಕ್ಕೇ
ಕಣ್ಣಾ ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡೋದು ಈಗ ಅಂದನಂತೆ ಶ್ರಮಜೀವಿ.

ಮೊನ್ನೆ ತುರ್ತಾಗಿ ತಾರು ಕಳಿಸುವ ಎಂದು ಹೋದರೆ ಸ್ವಾಂಪು ಹಚ್ಚಿ
ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಂಚೆ ಮಾಸ್ತರು.

—ಅಂದರೆ ಅಂಚೆಮೂಲಕ ಸುದ್ದಿ, ತಾರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹೋಗುತ್ತೆ.
ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲೋಸುಗವೇ ?

ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿದೋರು, ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ
ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

—ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯೋರು ನಮ್ಮೂ
ರಿಗೆ ಬರೋಹಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೂರರಂತೆ ಖಾಲಿ ಪೀಪಾಯಿಗಳು ದೊರೆ
ಯುತ್ತವಂತೆ.

—ಭತ್ತ ಇಡಲು ಭರ್ಜರಿ ಅಂತೆ-ಭತ್ತ ಸಿಕ್ಕರೆ—

ದಸರಾ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಶ್ರೀ ಓಮಂ
ದೂರರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದರಂತೆ.

ಉರಿಗಾಳು

“ ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಸ್ಲಿಂಸ್ ” ಟೀವಿನ ಕುಪ್ಪುಸ್ವಾಮಿ, ಏಕುದಾಸ್, ಸಂವಂಗಿ, ಅಂತೋನಿ ಮುಂತಾದವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಆಟ ಆಡಿ, ಜಯಗಳಿಸಿ ವರು (ಬೊಂಬಾಯಿ ಪತ್ರಿಕೆ).... ಕರಾಚಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಟೀಕೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಖಂಡಿತ.

ಯಹೂದ್ಯರ ಮೊಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ, ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯಹೂದೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ, ಜುನಾವಣೆ ದಿನದವರೆಗೂ, “ಟ್ರೂಮನ್‌ನು ಕಟಾಕ್ಷ ಬೀರುವರು (ಹೇಳಿಕೆ)....ತಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ತಂತ್ರ !

“ಅಣು ಬಾಂಬಿನ ಹತೋಟಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು !”..... ಯತ್ ಕಿಂಚಿತ್, ಅಣುಮಾತ್ರದ ಸೇವೆಗಾದರೂ, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಕರೆದರಲ್ಲಾ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೃಪ್ತಿ.

ಮೊನ್ನೆ, ಲಾರಿ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಈ ಸಂಜೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದರು (ವರದಿ).....ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಹೋದರು. ವುಣ್ಯಾತ್ಮರು ?

“ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ಲೇಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ “ (ಶಿರೋನಾಮೆ)....ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ ?

“ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್” ಎಂಬ ಪದವಿಗೇರಿದ ಮೇಲೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ “ರೇಷನ್”ಎಂಬುದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದು, ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

“ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಪ್ರಚಾರಕರು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಷ್ಟೂ, ನನಗೆ ಸಂತೋಷ! ಅವರು ನಿಜ ಹೇಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ” (ನಾಯಕರ ಭಾಷಣ).

“ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜಾಜಿ” (ಶಿರೋನಾಮೆ) ಇದೇನಿದು ? ಗವರ್ನರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗ ರಾಜರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

*

*

*

ಅಮೆರಿಕನ್ ನಮೂನೆ ಹೊಸ ಭಾರಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನಾಯಕರೊಬ್ಬರು ಹೊರಟಿದಾರಂತೆ....ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದಂತೆ.

*

*

*

ಮಂತ್ರಿವರ್ಗದವರು ಈಗ ಎಷ್ಟೇ ಅಲಸರಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವದೆಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ. (ಪತ್ರಿಕೆ)

*

*

*

“ನಿಮ್ಮ ಕಾರಿನ ಬ್ರೇಕು ಸಡಿಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು, ಅನ್ನಿ ! ಆಗ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ಕೆಲಸ ಏನು ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಬ್ಬರು, “ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರ ವೈಕಿ ಅತೀ ಬಡವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅವನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರಂತೆ.

*

*

*

“ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಪುನರ್ರಚಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಟ್ರಾವಂಕೂರಿನ ಪ್ರಮುಖರು ವಾದಿಸಿರುವರು

*

*

*

“ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಬೀಳುವಂಥ ಗೋಧಿಗಳೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ; ಕಾರಣ, ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಈ ಸಾರೆ ‘ಬಟಾಟಿ ಸಿರಾ’ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿರಿ ! ” (ಮಹಿಳಾ ಲೋಕ ... ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪತ್ರಿಕೆ)....ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬಲವಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅಳಿಯದೇವರನ್ನು ಉಚ್ಛಾಟನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅನುಭವ.

*

*

*

ಮಾಮ್ಲಿಕತ್ ಅಸಫಿಯಾ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಂದ ಇತ್ತಿಹಾದೆ ಮುಸ್ಲಿಮಾನ್ ರವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಬೃಹತ್ ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ, ಮೈಸೂರು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ತಾವು ಗೆದ್ದು ಆಳುವುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು....ಇಷ್ಟು ಮಣ್ಣಿನಾಸೆಯವರು ಕೊನೆಗೆ ಮಣ್ಣು ತಿಂದರಲ್ಲಾ. ಅದೇ ಸಮಾಧಾನ.

*

*

*

—0—

ಪಾಪುವಿನ ಸೂಚನೆ

‘ ಒಂದುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಸಾಕು, ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ದುಡಿಯೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ’ ಎಂದ ಪಾಪು.

‘ ಏನೋ ಪಾಪು ! ನಿನ್ನ ಸೂಚನೆ, ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಬಡ್ಡೀನೇ ? ಅಲ್ಲಾ ಆ ಮಹಾ ಮಹಾ ಘಟಾನುಘಟಿಗಳು ಕೂಡ ತೇ|| ೨೪೦ ಮಾರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇದು ಯಾವುದು ನಿನ್ನ ಹೊಸ ಉದ್ಯಮ ’ ಎಂದೆ.

‘ ಹಾಗಲ್ಲಾ ಸೀತೂ ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳು ; ಆಮೇಲಿ ಈ ಉದ್ಯಮ ಸಾಚಾವೋ ಅಥವಾ ಸಂಜೆ ಗೋಪಾಳಕ್ಕೆ ಕಳಿಸೋದೋ ! ನೀನೇ ನೋಡು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಒಂದು ಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

ಮೊನ್ನೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಆಯುರ್ವೇದದ ಪಂಡಿತನ ಹತ್ತಿರ ಸೊಂಟ ನೋವಿಗೆ ಒಂದು ಕಷಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಒಂದೇ ಗುಟುಕು ಕುಡಿದಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದಳು. ಇದೇನೀ ವಾಸನೆ ಸೇಂದಿ ಕುಡಿದಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದಳು ಹೌದೇ ? ಎಂದೆ. ಕೂಡಲೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗಡಂಗು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದೆ. ಅವರೂ ಬಂದರು. ಅವರ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರವೇ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟೆ ಏನು ವಾಸನೆ ಅಂದೆ. ‘ ಸೇಂದಿ ’ ಅಂದರು ಎಲ್ಲರೂ.

ಆಗ ಹೊಳೆಯಿತು ನೋಡು. ಈಗ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವಾನ ನಿರೋಧ. ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಇಳಿಸಿ ಕುಡಿದರೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ಗತಿ. ಏನು ವಾಸನೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಅಂತ ಹೇಳೋದು. ಅಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಗೆ ಈ ಕಷಾಯವೇ ಅವ್ಯತ. ಈ ಕಷಾಯದ ಜಾತಿ ಕೂಲಿ ಗೋತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮಾರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಲಕ್ಷಣವಾದ ಲೇಬಲ್ಲು ಹಾಕೋದು. ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತರಂತೆ ಮಾರೋದು. ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಸೊಂಟ ನೋವು ಕಷಾಯ ಕುಡಿದೆ ಅಂತ ಸಬೂಬು ಹೇಳಲು ಸುಖವಾಗುತ್ತೆ. ಒಂದು ಸಲ ಒಂದು ಬಾಟ್ಲಿ ಕೊಂಡರೆ, ಸಾಯೋ ತನಕ ಅವನ ತಲೆ ಕಾಯುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲು ಯಾರೂ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಲೆಖ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾವಿರ ಬಾಟ್ಲೀನೂ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮಾರಬಹುದು. ’

ಇದು ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟು ಖುಷಿಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ ಇದೆ ನೋಡು. ಈ ಕಷಾಯದ ವಾಸನೆ ಹೋಗುಕ್ಕೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅ ಪಂಡಿತನನ್ನೇ ಕೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಡ ಅತ. ಆಗೊಬ್ಬ ಯುನಾನಿಯವನನ್ನು ಹಿಡಿದೆ. ಅವನೊಂದು ಮೂಲಿಕೆ ಕೊಟ್ಟ ನೋಡು. ಅದನ್ನು ತುಟೆಗೆ ಲಿಪ್ ಸ್ಕಿಕ್ ಹಚ್ಚೋಹಾಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ನೋಡು, ಎಂಥಾ ವಾಸನೆ ಇರಲಿ ಮುಳುಗೇ ಹೋಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲಾ ! ಈ ಸೇಂದಿ ವಾಸ ನೇನ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಆಚೇನೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಜಾಣೆ. ಅವಳಿಗೇ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ, ವೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಸುಸ್ತು ಮಾಡೋದು ಏನು ಹೆಚ್ಚು. ಆ ಮೂಲಿಕೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ, ಒಂದು ಮಕ್ಕಳ ಗಾಡಿ ತುಂಬೋಅಷ್ಟು ಆಗುತ್ತೆ. ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಲ ಒಂದೊಂದು ಜೂರು ವರತ ರೇಖಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಮಾರಿದರೆ ಜೂರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಲಾಭ ಬರುತ್ತೆ. ಚಿಟ್ಟೆಯಾರ್ರುಗಳೂ, ಹಣವಂತರು, ಹಿರಿಯಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸುರಸ ಜೀವನ ಕಂಡ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು, ವಾಠ ಹೇಳಬರುವ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳು, ನೀತಿ ಹೇಳಬರುವ ಖದ್ದರ ಧಾರಿಗಳು, ಕುಡಿತವು ಕೆಟ್ಟದು ಎಂದು ಮಳಿಗೆಯಿಂದ ಸಾರುವ ವೈದ್ಯರುಗಳು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ, ಕೊಂಡೇಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಚಿರಾ ಯುಷ್ಯ ದೊರಕಲೆಂದು ಹರನೇ ಹರಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಗಾಡಿ ಮೂಲಿಕೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರರಂತೆ ಸಂವಾದನೆ ಖಂಡಿತ.

ಏನು ಹೇಳ್ತಿ ಸೀತು. ನೀನೂ ನಾನೂ ಸಾಯೋತನಕ ಸಾಚಾವಾಗಿ ದುಡಿ ದರೂ, ನಮ್ಮ ಪಾಪರ್ ಸ್ಥಿತಿ ಬಗೆ ಹರಿಯುಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಉದ್ಯಮ ಕೈ ಹಿಡಿದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೈ ಹಿಡಿದಾಗೇನೆ ? ನಿನ್ನ ಯಾಕೇ ಹಿಡಿದಿದ್ದೀನಿ ನಾನು ಗೊತ್ತೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇಲ್ಲ. ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನಿನ್ನೇ ಇತ್ತು ಆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ನೋಟು, ಈಕಡೆ ಕೊಡು !

ಆಗ ಸೀತು ಹೇಳಿದ. ಅಲ್ಲವೋ, ನಿನ್ನೇ ಇತ್ತು ನಿನ್ನೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂತ 'ಆರು' ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆನಲ್ಲೋ !

ನನ್ನ ಊರು

— ೦ —

ಬರುವ ಜನವರಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ರೈಲಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿಬಿಡ್ತಾರಂತೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೇನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ಸೈ. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಬೀಡಿ ಹೊಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಬೆವರು ಬಡಿದಾಟ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರವಾಗುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಪರಿಮಳ—ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಟೀಕೆ, ಧರ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ವರದಿ, ಆಫೀಸರುಗಳ ಆಚಾರ ಅನಾಚಾರಗಳು—ಇವು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಬಿರು ಬಿರುಸಾಗಿ ಯಾವ ಕ್ಲಬ್ಬಲ್ಲೂ ನಡೆಯೋದಿಲ್ಲ.

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಜಾಣತನ. ‘ನೀವು ಹಾಸನದವರಲ್ಲವೆ?’ ಎಂದು ಎದುರಿದ್ದವರನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಅವರು ಹೌದೆಂದರು ! ತಕ್ಷಣ, ಬಲಗಡೆ ತಿರುಗಿ, ‘ನೀವು ದಾವಣಗೆರೆಯವರು....ಅಲ್ಲವೆ?’ ಅಂದರು. ಅವರು ಹೌದೆಂದರು !! ಆಸಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರದು ಯಾವ ಊರು ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತ್ತು ಅವರಿಗೆ. ಸಾಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಜಾಣತನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ, ಅವರವರ ಊರನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು. ಸಕಲೇಶಪುರ, ಅರಕೆರೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಶಿರಾಳಕೊಪ್ಪ, ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ—ಎಲ್ಲ ಊರಿನ ಸರದಿಯೂ ಮುಗಿಯಿತು. ಭಲೆ, ಭಲೆ, ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ನಾನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ, ನನ್ನ ಮೇಲೂ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿತ್ತು. “ಸ್ವಾಮಿ ! ತಮ್ಮ ಊರನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡ್ತೇನೆ...” ಎಂದು ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರು ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದರು. “ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ” ಎಂದು ನಾನೂ ಸಿದ್ಧವಾದೆ.

“ನಿಮ್ಮದು ಬೆಂಗಳೂರು !”, ಎಂದರು, ಅವರು ! ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ, ಕತ್ತು ನೀಡಿದರು. “ಹೌದು ತಾನೆ?” ಎಂದರು. ನಾನು, “ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ ! ಆದರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ನನಗೆ ಕ್ಷಯ ರೋಗ ವಿಪರೀತ....ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಊರಿಗೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ..” ಎಂದೆ. “ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ನೋಡಿ, ವಾಸ, ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು ಅಂತ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ; ಎಂದು ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಕೇಸಣ್ಣ.

ಮೂರು ಕೋತಿ-ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಕೋಟಿ

03—ಕೋತಿ ಬಂದುವೋ

ಬಂದು ಕುಳಿತವೋ

ಗಾಂಧಿಜೀಯ ಮುಂದೆ

33—ಕೋಟಿ ಬಂದುವೋ

ಬಂದು ನಿಂದುವೋ

ಗಾಂಧಿಜೀಯ ಹಿಂದೆ

ಬಂದ ಕೋತಿಗಳು ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಂ-

ಡಲ್ಲೆ ಕುಳಿತುವೋ ಸಾಲಾಗಿ.

ನಿಂದ ಕೋಟಿಗಳು ಬಾಲ ಬಿದಿರಿಕೊಂ-

ಡಲ್ಲೆ ಕೆದರಿದವೋ ಹೋಳಾಗಿ.

ಒಂದು ಕೋತಿ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಲೆ

ಮುಚ್ಚಿತು ತನ್ನಯ ಕಿವಿಯೆರಡ-ಮ

ತ್ತೊಂದು ಕೋತಿ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಲೆ

ಮುಚ್ಚಿತು ತನ್ನಯ ಕಣ್ಣೆರಡ-ಉಳಿ

ದೊಂದು ಕೋತಿ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಲೆ

ಮುಚ್ಚಿತು ತನ್ನಯ ತುಟಿ ಯೆರಡ

“ ಕೇಳಿವಾವುದೂ ಕೆಟ್ಟದ ಸಾವ್ :

“ ನೋಡೆವಾವುದೂ ಕೆಟ್ಟದ ಸಾವ್ !

“ ನುಡಿಯೆವಾವುದೂ ಕೆಟ್ಟದ ಸಾವ್ !

ಎಂದು ಬಾಲಗಳ ಮಡಿಚಿ ಮುದುರಿಕೊಂಡು
ಅಡಗಿ ಕುಳಿತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಹಿಂಡು.

ಹ-ನ್ನೊಂದು ಕೋಟಿ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಲೆ
ಮುಚ್ಚಿ ಜೊತೆಯವರ ಕಿವಿಯೆಡ-ತು
ತ್ತಷ್ಟು ಕೋಟಿ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಲೆ
ಮುಚ್ಚಿ ಅವರಿವರ ಕಣ್ಣೆರಡ-ಲುಳಿ
ದಷ್ಟು ಕೋಟಿ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಲೆ
ಮುಚ್ಚಿ ಮಿಕ್ಕವರ ತುಟಿಯೆರಡ !
ಕೂಗಿತದೆಕೊ ಕೇಳ್-ಗಗನ ಬಿರಿವೋಲ್ :
ಗಾಂಧಿಜೀ ಕೆ ಜೈ ! ಜೈ ! ಜೈ !
ಕತ್ತಿ ಕುದುರೆಗಳು ಕೇಳಿ ಕೆನೆದುವು :

“ಬೂಟಾಟಿಕೆಯಿದು ! ಹೈ ! ಹೈ !”

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಾ	ನೋಡಲಿಲ್ಲವಹ
ಕಿವಿಯ ಮುಚ್ಚಿದಾ	ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಹ
ತುಟಿಯ ಮುಚ್ಚಿದಾ	ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲವಹ
ಮೂರು ಕೋಟಿ ಸಾಲು	ಕುರಿತು ಅರ್ಥಕಾಲು !

“ಮೌನವಿದುವೆ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನ !

ಮೌನವೆ ನೋರೆಹಾಲು !”

ಎನ್ನು ತಿದ್ದುವಾ ಗಾಂಧಿಯೊಡನೆ ಆ
ಮೂರುಕೋಟಿಸಾಲು !

— ಅಂಜನೇಯ.

ಸತ್ತವರಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆ

ತಿತಿ ಮಾಡ್ಸೋರ್ಗೆ ಎನ್ ಗೊತ್ತೊ

ಚೆಡ್ಡಿ ಹೊಲಿಯೊ ಕೆಲಸ ?

ಓದ್ಸೊ ಐಗೊಳು ಕಟ್ಟೊಂತಾರ

ಸೂಳೇ ಕಾಲಿನ್ ಗೊಲಸ ?

ಅಂತ ಯೆಂಡ್ಕಡಕ ರತ್ನ ಎಲ್ಲೋ ಹೇಳಿದ್ದಾನಂತೆ. ಇದು ನಿಜವೊ ಸುಳ್ಳೊ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಿಷ್ಟು ನಿಜ : ಓದಿಸೋ ಐಗಳ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ “ ಕೇಚಕ ” ಅಂತ ಒಂದು ನಾಟಕ, “ ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮ ಚರಿತ ” ಅಂತ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆದು, ‘ನನಗೂ ತಿಥಿ ಮಾಡೋಕೆ ಬರುತ್ತೆ’ ಅಂತ ಬುಜುವಾತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇಚಕ ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು. ತಿರಗೂ ಅವನ್ನ ಕಲಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಅವನ್ನ ಸಾಯಿಸಿದ ಕೈಲಾಸಂ ಅವರೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ ಅನ್ನೋ ವೈಷ್ಣವರು ದಳವಾಯಿ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಹರೋ ಹರ ಅಂದ ಅವನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಾಟಕ ಬರೆದ “ ಸಂಸ ” ಅವರು ಅವರೂ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಪಿತೃಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸತ್ತವರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಪಾದಪೂಜೆ ನಡೆದಿದೆ.

‘ಕೇಚಕ’ನಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆ ಹಿಂದೆ ಕಿತಾಬ್ಸ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ಇವರ ಮಳಿಗೆಲ್ಲಿ, ‘ವಿಕ್ರಮ’ನಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ಅನುಶಂಕರ ಅಂಗಡಲಿ. ಮೊದಲನೆ ಕಡೆ ದಕ್ಷಿಣ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟಾಣಿ; ಎರಡನೇ ಕಡೆ ಹದಿನಾಲ್ಕಾಣಿ.

ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ; ದಕ್ಷಿಣ ಅವರು ಕೊಡಲ್ಲ; ಹೋಗೋವರು, ನೋಡೋವರು ಕೊಡಬೇಕು

ಗಾಂಧೀ ಜಯಂತುತ್ಸವ

ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟು ಬರ ಬಂತಿತ್ತು ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಗಾಂಧೀ ಜಯಂತುತ್ಸವದ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಭೆಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಜರುಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಭಾಷಣಕಾರರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಿಕ್ಕಾರು? ನನ್ನ ತನಕ ಬರಲೇಬೇಕಾಯಿತು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರೇ ಭಾಷಣಕಾರರು. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅಂದರೆ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾದ ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಎಸ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಹೆಚ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಇವರು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ಎಲೆಮರೆ ಕಾಯಿ ಆದರೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ, ಗಾಂಧೀ ಭಕ್ತ. ನುಡಿ ಒಂದು, ನಡೆ ಬೇರೊಂದು ಎಂಬ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲ. ಬಿಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನ ಬಡಪಾಯಿ. ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಂದ 'ವೈಷ್ಣವಜನತೋ' ಹಾಡಿಸಿದರು. ಆ ಹಾಡು ಎಷ್ಟು ರಮ್ಯ ವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಜನ ನನ್ನ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತುರರಾದರು; ಎಂದಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಮುಗಿಯುತ್ತೋ ಎಂದು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತರು ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ನಾನು ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಸಭಿಕರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ. "ಕಾರಾಗೃಹವಾಸವನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅನುಭವಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ, ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ತಮ್ಮ ಗೃಹವನ್ನೇ ಕಾರಾಗೃಹವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದ ತಮ್ಮ ಹತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ವೀರ!" ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಸಭಿಕರು ನಾನೆಣಿಸಿದಂತೆಯೇ ಕರತಾಡನ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಧಾಟಿ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಜನ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಭಾಷಣ ಕೇಳಲು ಕಾತುರರಾದರು; ಎಂದಿಗೆ ನಾನು ಮುಗಿಸಿಯೇನು, ಎಂದು ಎದುರು ನೋಡಲು ಹತ್ತಿದರು.

ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ಎದ್ದರು. ನೀರು ಕುಡಿದು ಎದೆಯನ್ನು ತಂಪುಮಾಡಿಕೊಂಡರು; ಕೆನೆದು ಕಂಠವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ, ಅವರು 'ಅಚ್ಚು ಗಾಂಧೀಸೇವಕರು; ಹೊರಗೊಂದು ಒಳಗೊಂದು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ಅವರಿಗಾಗದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಭೆಗೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ, ಅವರು, ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಆ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸ ಜನಕ್ಕೆ ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿ

ಕೇಳಿಸಿದರೂ, ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಒಂದು ನವೀನರೀತಿಯ ದಾಗಿತ್ತು.

“ ಮಾನ್ಯರೆ! (ಎಂಥ ಮಾನ್ಯರು? ಇವರ ಪೈಕಿ ಕಾಳಸಂತೆಯವರೂ ಲಂಚ ಕೋರರೂ ಬಹುಮಂದಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ! ಆದರೂ, ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ..... ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ) ಪೂಜ್ಯ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಲು (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗದಿದ್ದರೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಈದಿನ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಬರಿಯ ತೋರಿಕೆಯ ಕೊಂಡಾಟ) ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅತೀವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ (ಅನೇಕರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಉತ್ಸಾಹವಂತೆ, ಉತ್ಸಾಹ) ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಗಾಂಧೀ ಯುಗದ ಕಲ್ಯಾಣ (ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದದ್ದು, ಮಣ್ಣು! ಗಾಂಧೀ ಸ್ಮಾರಕ ನಿಧಿಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹತ್ತುದಿನದ ಪಗಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆಯಿರಿ, ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ) ಗಾಂಧೀ ಯುಗದ ಕಲ್ಯಾಣ ಬದ್ಧವಾದಂತೆ ಯೇ ಸೈ. (ಸೈ, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಹೊರನಾಲಗೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ! ಒಳನಾಲಗೆಯಿಂದಲ್ಲ! ಶಾಂತಂ ಪಾಪಂ) ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಭಾರತಮಾತೆಯ ಪುತ್ರರತ್ನ (ಅವರನ್ನು ಶತ್ರುರತ್ನವೆಂದು ತೆಗಳಿ, ಜನವರಿ ೩೦ ರಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿದ ದೇಶಘಾತುಕರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಂದಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ, ಆದರೂ,) ಅವರು ಹಿಂದೂಧರ್ಮವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ನವಜೈತನ್ಯ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು (ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ, ಆಗಲೇ, ಅಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಮಾಡಿದ!) ಅದರ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿದರು (ಸಾರಿದರೇನು ಬಂತು? ನಾವೇ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಮೇಲೆ, ಪರಧರ್ಮದವರು ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಿಲೆ ಕೊಟ್ಟರು?) ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೆಂಬ ಹೊಸ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು (ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆಗ್ರಹವೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದೆವು, ಅನ್ನಿ) ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಸಾದನೆಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು. (ಅಸತ್ಯದಿಂದ ಸದ್ಯಃ ಫಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಗಾಂಧೀ ಮಾತನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ!) ಅವರಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ (ನಮಗೆ ಉಳಿದವ ರೆಲ್ಲರೂ ವೈರಿಗಳು) ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆ ಇತ್ತು (ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊರಾನ್ ಪಠಣಕೂಡದೆಂದು ಕೂಗಿ ನಾವು ಅವರ ಮನೆ ಸ್ವನ್ನ ಎಷ್ಟು ನೋಯಿಸಿದೆವೋ? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತನ್ನನ್ನು ನಿಜವಾದ ಹಿಂದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ಇಂಥ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸು ಈ ಜನರ ಪೈಕಿ ಯಾರಿಗಿದೆ? ತಮಗಿದೆಯೇ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ?) ಕಣ್ಣು ಕೆತ್ತವನ ಕಣ್ಣು ಕೇಳು, ಎಂಬ ಕಿರಾತ ಧರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಕಣ್ಣು ಕೆತ್ತವನು ಕುರುಡ, ಪಾಪ, ಅವನಿಗೆ ಚಕ್ಷುದಾನ ಮಾಡು, ಎಂತಾ ಅವರು ಬೋಧಿಸಿದರು (ಬರೀ ನಿಮ್ಮ ಕರತಾಡನ

ದಿಂದ ನಾನು ಮೋಸಹೋಗುವವನಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ಒಳಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿಮತವೇ ನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ! ಒಬ್ಬ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕಿತ್ತರೆ, ನೀವು ಆತನ ಸಹಧರ್ಮಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಹೋಗುವಿರಿ, ನನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ?) ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿ (ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಾವು ಗಾಂಧಿಜಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆವು. ಗಾಂಧಿಜಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚಿದ ನಾವೇ ಕಳ್ಳಾಗ್ರೇಸರರು) ಜಾತಿ ಕುಲ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವನೆಗಳು ತೊಲಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಬೋಧಿಸಿದರು (ಈಗಂತೂ ಕೋಮಿನ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವೆವು ನಾವೆಲ್ಲ! ತಮ್ಮನ್ನೂ ಕೂಡ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ! ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗೋಸ್ಕರ ಇವತ್ತು ಕರೆತಂದಿದಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ! ಜಂಭಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ).....ಜಾತಿ, ಜಾತಿ ಜಾತಿ ಎಂದು ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀವು.....

ಆಗ, ನಾನು ಬೆಲ್ಲುಬಾರಿಸಿದೆ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಾರ ಹಾಕು ವಂತೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಭೆಗೆ ಹೋಗುವ ಆಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

—ಗಂಗಾಧರ.

ತಪ್ಪು ಯಾರದು ?

ಕಾಳಿಜಲಿ ಹೀಗೇಕೆ ? ಕಲಿಯದೆಯೆ ಕುಣಿಯುಪಣ !

ಅವನ ಕಾಲವು ಹಣವು, ಬರಿಯ ವೋಲು ?

ಹೈಸ್ಕೂಲ ಪಾಠಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯದೆಯೆ

ವೈಬಗ್ಗಿ ತಿದ್ದದೆಯೆ, ಗುಣಶೀಲವನ್ನು !

ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಪಾಠ ನೈಸಾಗಿ ಜರುಗದೆಯೆ

ಹುಡುಗತಂಡದ ಮೆದುಳು ಹಾಳು ಬೀಳು !

ನಾವೇನು ಮಾಡುವೆವು, ಮಿಡಿಲಿಶಾಲೆಯ ಪಾಠ

ಓಬಿರಾಯನ ಕಾಲ ನರಹಿಂಸೆ ಆಟ !

ಮಿಡಿಲಿಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರೇನು ಹೇಳುವಿರಣ್ಣ !

ಮಕ್ಕಳೇ ರತ್ನಗಳ ಕಲ್ಲೆಂಬಿರೇನು ?

ಪ್ರೈಮರೀ ಶಾಲೆಯಲಿ ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಳೆಯುತ್ತ

ನಮ್ಮದೂರಲು ನೀವು, ಬಂದಿರೇನು ?

ಪ್ರೈಮರೀ ಶಾಲೆಗಳ ಬಡಪಾಯ ಗುರುಗಳೇ,

ಕೈಮಗುವ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕಲಿಸಲೇನು ?

ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣವ ತಿದ್ದದೆಯೆ ನಾವುಗಳು

ಹಣ ಬಡಿದುಕೊಂಡರೂ, ಕಲಿಕೆ ಉಂಟೆ ?

ಜಾ ! ತಂದೆ, ಕುಳಿತುಕೊ ! ಮಕ್ಕಳವರಿಗೆ ನೀನು

ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲು ಕೊಂಚ, ಶ್ರಮಿಸು ಬೇಗ !

ತಾಯಿ ಕಡೆಯವರೆಲ್ಲ ತರಲೆಯವರೂ, ಸ್ವಾಮಿ !

ಈ ಮಗೂ ತಲೆಬುರುಡೆ, ತಾಯಿಯಂತೆ !

— ಪಾಟಾಳಿ.

ಭಾರ್ಗವಿ ಬೇಳೆ

(ಒಂದು ಏಕಾಂತ ಏಕ ಹೃತ್ಯ)

[ಕಾಲ : ಶುರುವಿನಲ್ಲಿ 1948ರ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಪುಷ್ಯಭಾಗ

ಸ್ಥಳ : ಬೇಳೆ ಮಂಡಿ ಶಿವಣ್ಣನವರ ಮಂಡಿ—ತರಗುಪೇಟೆ]

ಶಿವಣ್ಣ :—ರಾಮಣ್ಣ, ತೊಗರಿಬೇಳೆ ರೇಟು ಇಳಿತದೇಂತ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮು ಬಂದಿದೆ ನೋಡೋ, ಭಾರ್ಗವಿಯಿಂದ. ಇರೋ ಬೇಳೆನೆಲ್ಲ ಮೂಟೆಗೆ ಅಕಸತ್ತಂತೆ ಮಾರಿಬಿಡಬೇಕಪ್ಪ ಬೇಗಲೇನೇ !

[ಕೆಲ ದಿನಗಳ ನಂತರ]

ರಾಮಣ್ಣ, ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಓದಿದೆಯೇನೋ ? ನೋಡು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದೋರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಾರಂತಲ್ಲೋ ! ನೋಡು, ಆಗಲೇ ರಜ್ಜಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಬೇಳೆನ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲಂತ ಕೂಗಿದಾನಲ್ಲೋ ! ಸರಿ. ನಾಳೆ ಯಾವುದೋ ಸಾವು ಯಾರೋ, ಭಾರ್ಗವಿಗೆ ಪ್ರೇಂಚಂದ್ ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಖುಕ್ ಮಾಡೂಂತ ಟಿಲಿಗ್ರಾಂ ಹೊಡಿ. ಇದೋ ಈಗಲೇ ಹೊರಡೋ.

[ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೋ], ನೌನ್ಯೋಚ್ಚಿ ಮಾಡ್ವಾಗಲೇ ಅಯ್ಯಲ್ಲೋ ನೋಡ್ವಾ ರಾಮಣ್ಣ, ಬ್ಲಾಕೇಡ್ ಹಾಕೇಬಿಟ್ಟಲ್ಲೋ, ಹ್ಯಾಗಾದ್ರೂ ಅಗ್ಲಿ ಅರವತ್ತರ ಹಾಗೆ ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಬಂತಲ್ಲ ಸದ್ಯ. $1000 \times 40 = 40000$ ಹೇಗಾದ್ರೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಬಹುದು.

[ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೊಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ]; ಆಗಲೇ ರೇಟು 75ಕ್ಕೆ ಏರಿತಲ್ಲೋ. ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಸಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಕರಿ ಮಾಡ್ವಾದ್ವಾ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಏರುತ್ತೋ ರೇಟು ? ಇರೋ ಸ್ವಾಕೆಲ್ಲಾ ಅರಳೇಹೇಟಿ ಗೋಡಾಣಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿಬಿಡು. ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ ಫುಡ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆರ್ಮಿಗೂ ಮೊದಲಿಯಾರರ ಲಾರಿಯನ್ನೇ ತೊಗೊ, ಅನುಮಾನ ಬರೋಲ್ಲ !

[ಆಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು]; ನೋಡ್ವಾ ರಾಮಣ್ಣ, ಮೈಸೂರಿನ ರೇಟು ಆಗಲೇ 88 ರೂ. ಅಂತಲ್ಲೋ ಇವತ್ತು....ಕೆಫೇಲಿ ರುದ್ರಯ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ 80ರ ಹಾಗೇ

100 ಮೂಟೆ ಕಳುಹಿಸು ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಆಗಲೀಂದೆ. ಈಗೇನೋ ಇನ್ನೂ ಹದಿ ನೈದು ದಿನ ರೈಲ್ವೆ ಬುಕಿಂಗ್ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಅದು ಓರ್ವ ಆದಮೇಲೆ ಕಳಿಸೋಣ.

[ಸಪ್ತಂಬರ್ 5]: ಪೇಪರೋದೋ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಟ್ಟಿದೀಯಾ ರಾಮಣ್ಣ ? ಅಲ್ಲವೋ ಅಂತೂ ಗಂಡಾದ್ರಲ್ಲ! ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟೋರು ! ಹೈದ್ರಾಬಾದಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಸ್ವಾರಂತಲ್ಲಾ ಸೈನ್ಯನಾ ! ನಡೀಲಿ ಹೇಳು. ಬೇಕೆ ಇನ್ನೂ 100-110ಕ್ಕೆ ಏರಬಹುದೇನೋ ?

[ಸಪ್ತಂಬರ್ 12]; ಲೋ ರಾಮಣ್ಣ, ರುದ್ರಯ್ಯನಿಗೆ ಮೊದಲು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಡು—ಬೇಕೆ ಕಳಿಸ್ಸೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲಾಂತ. ಯಾಕೇಂತೀಯೇನೋ ತಲ್ಲು ಟೆ ? ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡೋ....ಹೋಗಲಿ ಕೇಳು, ಆಗಲೇ ನಿನ್ನ ನುಗ್ಗಂತಲ್ಲೋ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ಗೆ ನಿಮ್ ಸೈನ್ಯ ! ಅದೊ ಮಾರ್ಕಡೇಯಿಂದಾ ; ಏನೇ ಆಗಲಿ ಪೇಪರಿನ ಸುದ್ದಿ ನೋಡಿದ್ರೆ ಇನ್ನೂ 5-6 ತಿಂಗಳಾದ್ರೂ ಆಗಬಹುದು, ನಮ್ಮೋರು ಜಯ್ಸೋಕೆ ! ಈ ಮಧ್ಯೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಾದ್ರೂ ಕೈಹಾಕಿದ್ರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದೇ ಇಲ್ಲ ! ಆಮೇಲೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅರೇಬಿಯಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಇರಾಕ್, ಇರಾಕ್....ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕೋ ಏನೋ ಆಮೇಲೆ ! ಏನಾದ್ರೇನಂತೆ ಬೇಕೆ ಬೆಲೆ ಆಗಲೇ 110 ಆಯ್ತುಂತಲ್ಲ ! ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ! ಅಂದಹಾಗೇ ಸ್ವಾಕ್ ಎಷ್ಟಿದೆ ? 600 ಮೂಟೆ ಎಂದೆ ಯಾ ? ಅಂದರೆ ಉಳಿದಿರೋದಕ್ಕೆ $600 \times 50 = 30000$ ಗಟ್ಟಿ ಹ್ಲ ! ನಾನೆಂತಾ ದಡ್ಡ ! ಆಗ್ಲೇ ಮಾರ್ಪಿಡೋಣಾ ಅಂತಿದ್ದಲ್ಲ ! ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೇ !

[ಸಪ್ತಂಬರ್ 18 ಬೆಳಿಗ್ಗೆ]: ಯಜಮಾನ್ರೇ, ಯಜಮಾನ್ರೇ, . ನಿಜಾಮರು ಶರಣಾದ್ರಂತೆ ! ಲಾಯಕ್ ಅಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ! ಸದ್ಯ ಎಷ್ಟು ಬಡ ಜೀವ ಉಳಿತೋ ! ದೇವ್ರೇ ಸಾಕಪ್ಪಾ ಸಾಕು !....ಅಯ್ಯೋ ಇದೇನು ಯಜಮಾನ್ರೇ, ಇದೇಕೆ, ಹೀಗಾಡ್ತೀರಿ, ಅಯ್ಯೋ, ಅಯ್ಯೋ, ಲೋ ಖಾದರ್ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲಿ ...ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ....ಇದೇನೋ ! ಯಜಮಾನ್ರಿಗೆ ಆರ್ಟ್ ಪೇಲಾಯ್ತಂತಿಯಾ !ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ !

— ಡಿ. ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ.

— 0 —

ಗಾಂಧಿ “ ಸ್ವಾಂಪು ” ಬಂದಾಗಲೇ
ಗೋಡ್ಸೆ ಡೇಟ್ ಸ್ವಾಂಪೂ ಬಂತಂತೆ.

*

*

*

ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳು

“ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಿಡೋ” ಎಂದು ಪೀಡಿಸುವುದೇ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾವು ಹೆಂಗಸರು ಲಾಲಿಸುವ ಬಗೆ, “ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಪಾಪ ಇದೆ, ನಾಯಿ ಇದೆ, ಮೋಟಾರಿದೆ, ಗುಲಾಬಿ ಹೂ ಇದೆ” ಎಂದೆಲ್ಲ ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಆ ಮನೆಯವರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಅವರ ಮನ ನೋಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಸು ಕೂಸಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಸಾಯಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ನೆಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ‘ಬಾರೋ !’ ಎಂದು ರೆಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದೆಳೆಯುವಾಗ ನಮ್ಮ ಆಹ್ವಾನವೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಕವಟ ನಾಟಕ, ಸುಳ್ಳಿನ ಕರೆ ! ಅರಶಿನ, ಕುಂಕುಮ, ಕೋಸುಂಬರಿ, ಕಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ನುಗ್ಗುವ ನೆರೆಹೊರೆಯಿಂದೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಯಂಕೃತಾಪರಾಧಗಳ ಗತಿಯೇನು ? ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಡೇ ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಹಂಚಿ ಕುಡಿದರೆ, ಹರ ಹರ ಎನ್ನದೆ ಉಳಿಗಾಲವೆಲ್ಲಿ ? ನಮ್ಮಗಳ ಮನೆ ಏನು. ಅನಾಥಾಲಯವೆ ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೆ ? ಶಿಶು ಪ್ರದರ್ಶನ ಶಾಲೆಗಳೆ ? ವೃಗಾಲಯವೆ ? ಆದರೂ, ಕಂಡವರ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲುಟು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು, ‘ಬಾರೋ ! ಬಂದುಬಿಡೋ ! ಈ ಮನೆ ನೋಡು, ಅಸಹ್ಯ, ನಮ್ಮ ಮನೇಲಿ ದೋಡ್ಡ ಕುಂಪಾಂಡಿದೆ, ದೋಡ್ಡ ಕಾರಿದೆ ... ಬಾ ಹೋಗೋಣ ..’ ಎಂದು ಉಸಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಪಾಪ ! ಆ ಮಗು ಏಗೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಕೊನೆ ಮನೆ, ಅನ್ನಿ ನಮ್ಮ ದನಿಯು ಒಡಕು ಕುಹಕ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೋ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಅದು ತಾಯಿ ಸೆರಗನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಗೋಳೋ ಎಂದು ಮಧುರ ಗಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. “ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕದನ್ನೆ ತಿಂದು ಕಂಗಾಲಾಗುವುದೇ ನನ್ನ ಕರ್ಮ ಫಲ ; ಈ ಇವರೇ ನನ್ನ ಲಾಲನೆ ತಾಡನೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ! ಇವರ ಭಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಯಿಂದ ನಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆ ! ಇಲ್ಲಿ ನೆರಳುವುದೇ ನನ್ನ ಧರ್ಮ” ಎಂದು ಅದರ ಅಂತರಾತ್ಮ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅದು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾವು, “....ಡೇ ಗಂಡ, ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಾನೆ, ನೋಡ್ರಿ !” ಎಂದು ಬೆರಳು ಮಡಿಸಿ ಚಿಟಕಿ ಹೊಡೆದು ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವು ಪ್ರಪಂಚ ವನ್ನೇ ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ಹೇಳಿದರು, ಮೊನ್ನೆ ! ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ರಜಾಕರು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ

ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜಿಪ್ಪಿಗಳು, ಅನ್ನೋ ಭಾವನೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆಂತೆ, ಪಾಪ ಅವಕ್ಕೆ ! ಹಿರಿಯರೆಂದರೆ ಹೀಯಾಳಿಸುವ ಅನೇಕರು ಚಿಕ್ಕಂದಿ ನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರೇ ಅಂತೆ !

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಳಿಸಲು, ಅಂದರೆ, ಲಾಲಿಸಲು ನಾವು ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆವೆ. ಕಂಡವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ನಾವು ಸಭ್ಯರು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಓಣಾಡುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಾವು ಗಬಕ್ ಅಂತ ಅವರ ತಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಟೋಪಿ ಕದ್ದು ಪುಚ್ಚಿಡುತ್ತೇವೆ; ಕೈಯಿಂದ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತೇವೆ. “ಹೋಯಿತಲ್ಲೇ !ಎಲ್ಲೋ ? ನಿನ್ನ ಟೋಪಿ ?....” ಎಂದು ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವು ಗೋಳಾಡಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ, ಬಾಯಿ ಬಡಿದು, ರಂಪ ಮಾಡಿ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಸರಚಿ ಕಿರಿಚುವತನಕ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜಾಣತನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚು ನಗು ನಗುತ್ತ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ‘ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಕೊ !’ ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದಾಳೆ, ನೋಡೋ ‘ಕಾಗೇನ ಕೇಳೋ’ ಎಂದು ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಡೆಗೆ, ಅತ್ತು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಆ ಮಗು ಅತ್ತಹತ್ತಿಗೆ ಅಣಿ ಮಾಡುವಾಗ, ‘ಇಕೊ ! ಇಲ್ಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲೋ’ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಆಟವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ತೀರ ತವ್ವೆಂದು ನನಗೆ ಮೊನ್ನೆ ವರೆಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಜಮಾನರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ತುಂಬ ಓದಿರುವ ಬುದ್ಧಿ ಮತರು. ಅವರಂದರು, ‘ನಾವೂ ದೊಡ್ಡವರಾದಾಗ, ಈಕೆಯಂತೆ, ಅರಿಯದವ ರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಆನಂದ ಪಡಬೇಕು, ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ ; ಗುಂಡಾಗಳು, ಕಾಳಸಂತೆ ಕಾರ್ಕೋಟಕರು, ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಥ ಮಕ್ಕಳು... ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

—ಶ್ರೀಮತಿ ಕೇಸರಿ.

ಮಹದಿಯರಿಗೊಂದು ಕಾಲ—

ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಒಂದು ಕಾಲ.

ಮಕ್ಕಪ್ರಾಚ್ಯಪ ಒಂದು ಜನಾಂಗದವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ

ಎದ್ದು ಮಂತ್ರಿಯೂರಿ ತಲೆಬಾಗಿಸಿ ದೇವರಿಗೆ

೧೫ ನಿಮಿಷ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ—

—ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೇ—ಅವರೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ.

ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಗಾದೆ

ಇಲ್ಲದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಲಂಚ,

ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾಸು ಬಾಚು,

ಹಳ್ಳೀಲಿ ಹೋಗುವ ಮಾನ ದಿಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಬಂದೀತೆ ?

ನವಗ್ರಹ ಕಾಡುವಾಗ್ಗೆ ದಶಮಗ್ರಹ ಹಾಡು ಹೇಳಿತು.

ಪಟ್ಟಕಟ್ಟೋ, ಅಂದಾಗ, ಪಟ್ಟಾಭಿ ಬಂದ,

ದೀಪದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ; ದೀಪಾವಳಿ ದಿನವೂ ಬೆತ್ತಲೆ.

ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು; ಕೂತು ತಿಂಬಾಗ ಡಾಯಾದಿಗಳು.

ಪೂಜೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ! ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಂಟ್ರಿ!

ಜಮ್ಮು ಹೋದರೂ ಹಮ್ಮು ಬಿಡದು,

ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಹಣ, ಅಸಫ್ ಜಾಳದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು.

ಉರಿಯುವ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇರಿಯುವುದೇ ಪರಿಹಾರ ?

ನಿಯಮ ಉಳ್ಳ ನೆಹರೂ ಕಂಡರೆ, ಬೆವಿನಿಗೂ ಭಯ.

ಜೀಸೋರು ಹೆಡ್ಡರಾದರೆ, ಬಲೆಗೆ ಬೀಳೋರೂ ದಡ್ಡರೇ ?

ಸಾಲುನ ಯೂನೋನ ಇರಿದದ್ದೇ ಊಳ.

.....ಕನುಕೊಂಟಿನಿ.....”

“ ಅರರೆ ಮೆತ್ತಗಯ್ಯಾ-ಒಳ್ಳೆ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಕೊಂಡ್ಲಲ್ಲ....ಯಾವುದೋ ಓಬಿರಾಯನ ಕಾಲದ ಕತ್ತಿ-ಮಸೆದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾಯಿತೋ....ಮುಖ್ಯ ನನ್ನ ವೂರ್ನಾರ್ಜಿತ ಕಣಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಚಾವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ...”

ನಾನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಕುರುಂ ಕುರುಂ ಅಂತ ಹೆರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಮುನ್ನಾಮಿ ನನ್ನ ಗಡ್ಡವನ್ನು. ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿ ಯಲ್ಲಿ “ಕನುಕೊಂಟಿನಿ” ಹಾಡನ್ನು ಮೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಹಾಳು ಕನುಕೊಂಟಿನಿ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ-ಮಾನಾಕ್ಷಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಳು, ಹಸಿಮೇಲೆ ಕೂತದ್ದು- ಉರುಟಾಣೆ, ಧಾರೆ, ದೇವರ ಸಮಾರಾಧನೆ-ಸುರುಗಿ-ಎನ್ನ ರಸಿ-ಅತ್ತಿ ಮಗಳೆ-ಮೆರ ವಣಿಗೆ-ತೂಕಡಿಕೆ-ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಾಗಿ ಚಿತ್ರದಂತೆ ಮುಂದೆ ಬಂತು.

“ ನೆನಪಿದೆಯೆ ಸಾರ್.... ” ಎಂದ

“ ಏನವ್ವ ಅದು.... ” ಎಂದೆ

“ ಕನುಕೊಂಟಿನಿ.... ” ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆ

ಹೊಸದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೆ ಆಗಿದ್ದು. ಮ್ಯಾಳದವನು ಯಾರು ಸಾರ್-ಕೆಂಪು ಶಲ್ಯ- ನೀಲಿ ಮೊಗುಟ-ಚಿನ್ನ ದ ಸರ-ಕಿವಿಗೆ ಬಿಳಿಯ ಹರಳಿನ ಖಡಕು-ಕೈಗೆ ತೋಡೆ- ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತೆ ಸಾರ್, ಮೆರವಣಿಗೆ ದಿನ ಕಾಲು ಮೈಲಿ ಹೋಗಲು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಡೋಲಿನವನು ವರಸೆ ವರಸೆಯಾಗಿ ಡೋಲು ಹರಿಯೋ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟಿ ಕೆಡವಿದ್ದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತೆ ಸಾರ್—? ”

“ ಹೌದಲ್ಲಯ್ಯಾ-ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು ನೋಡು. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಪಾತಲ್ಯಪ್ಪ-ಹೊಸದುರ್ಗ-ಮರೆಯದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆ ಊರು- ಅಲ್ಲಿ ಗಂಟುಬಿದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ಈ ಮಾನಾಕ್ಷಿ....”

ಅದೇ ಕಣೆ ಸಾರ್ ನಾನು ನುಡಿಸಿದ್ದು. ಆ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಸುಯೋಗ ಜೊರಕಲೇ ಇಲ್ಲ ಹೊಸದುರ್ಗದ ನಿಮ್ಮ ಲಗ್ನ. ಮರೆಯೋಕಾಗೊಲ್ಲ ಸಾರ್- ಇಡೀ ಊರೇ ತಲೆದೂಗಿ ಮರುಳಾಗಿ ಹೋಯ್ತಲ್ಲ ರಾಯರೆ ನನ್ನ ಸಾಗಸ್ವರಕ್ಕೆ ! ಅದೇ ಮೊದಲು ಅದೇ ಕಡೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನ ತನಕ ಕೈಲಿ ಮ್ಯಾಳ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ ಸಾರ್, ನಂಬಿದರೆ ನಂಬಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ. ಓ ! ಎಂಥಾ ಬಾರ್ಸಾಣೆಕೆ ಸಾಠ್ ಅದು.... ನನ್ನ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ನುಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ—”

“ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ....ಅದೂ ಕನುಕೊಂಟಿನಿ!—”

“ .. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಸೇವೆ ಫಲಸಾರ್ ಅದು. ತಿರುಚನಾಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ—”

“ ತಿರುಚಿರೆ ಪಲ್ಲಿ—”

“ ಹಾಂ-ಅದೇ ಪಲ್ಲಿ, ನಾದಸ್ವರಂ ವೆಂಕಟರಂಗಂ ಕೇಳಬಲ್ಲಿರಾ!—ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಈ ಘಟ ಅವರು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಕೈಗೆ ಪೀಪಿ ಕೊಟ್ಟು ರವಾನಿಸಿದರು—”

“....ಹಾಗಾದರೆ ಯಾಕೆ ನೀನು ನಾದಸ್ವರ ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತೆ?—”

“ ಆದೊಂದು ಕತೆ ಸಾರ್.... ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸೋಪು ಬಳಿದು ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಧ್ವನಿ ಬಹಳ ಭಾರವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಿತ್ತು.

“ .. ನಾನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕೋನು ಸಾರ್-ಕೆಲಸ ಕಲಿಯೋಕೇಂತ ಕುಪ್ಪುಸಾಮಿ ಸಲೂನಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಕೆಲಸವೇನೋ ಕಲಿಸಿದ ಕುಪ್ಪುಸಾಮಿ, ಆದರೆ ಜೀವ ಹಿಂಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಸಾರ್ - ಮಿಸ್ ಕೈಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕುರಿ- ಕೋಣ ಬಿದ್ದೋಯ್ತು. ಬಂದೋರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೋಪು ಬಳಿಯೊ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟ ಮೊದಲು. ಆರುತಿಂಗಳಾದರೂ “ಮಗು ಕತ್ತಿ ಕ್ವಾ” ಅಂತ ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿಲ್ಲಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ದಿನಾಂತ ನಾನು ಬರೀ ಸೋಪು ಸವರಲಿ ಸಾರ್!-ದೇವರೆ ಎನಪ್ಪ ಹಿಂಗಾಗೋಯ್ತು ಅಂತ ಬಲೇ ಚಿಂತೆ ಆಗೋಯ್ತು. ಹಂಗೂ ಕುಪ್ಪುಸಾಮಿನ ಕೇಳೇಬಿಟ್ಟೆ “ಗುರುವೆ, ಎಂದು ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿ?” ಎಂದು. “ಮಗಾ-ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ, ಇಕೊ ಕ್ವಾ ಈ ಮಿಸಿನ್ನು-ತೊಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆಬಿಟ್ಟು ಕಪಕಪಗುಟ್ಟಿಸು. ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಬರಗೇಂತ ಸೋಪು ಸವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸತಾಯಿಸಿದೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದ್ದು ಕಲಿ....” ಎಂದು ಹೀರೋ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಿಳಿಜುಟ್ಟಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಠ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು-ಹಡಪ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟು...”.

“ಸರಿ ಆ ಮೇಲೆ?”

“ಮೊದಲಿನಿಂದ ನನಗೆ ನಾಗಸ್ವರದ ಮೇಲೆ ಬಲು ಖುಯಾಲಿ-ನಮ್ಮಜ್ಜ ಡೋಲಿನ ದ್ಯಾವಯ್ಯನೋರೊಂತ ಅರಮನೆಲಿ ಡೋಲು ಬಡಿದು ಮೆಡಲು ಹೊಡೆದಿದ್ದರು. ಅದೇ ರಕ್ತ ನನ್ನ ಮೈಲಿ. ಕೇಳಿರಾ ಹೇಗಾದರೂ ಮ್ಯಾಳ ಕಲಿ ಬೇಕೊಂತ ಹಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಒಳ್ಳೇ ಗುರುವಿನ ಗುಲಾವ.ನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕಿಸಬೇಕೊಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ಕುಪ್ಪುಸಾಮಿ ಸಲೂನಿಗೆ ಸಲಾಮು ಹೊಡೆದು ಅವತ್ತು ರಾತ್ರಿನೇ ಮದರಾಸು ರೈಲು ಹತ್ತಿದೆ. ತಂಜಾವೂರು

ಸಾಧಸ್ವರ ಅಂದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ. -ಅದ್ರೆ ಬಲು ಅಹಂಕಾರ ಬಡ್ಡಿಮಕ್ಕಳಗೆ. ತಂಜಾ
ವೂರು ಚಿದಂಬರ ಪಿಳ್ಳೆಂತ ನೀವೂ ಕೇಳಿರಬಹುದು ನಾನೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರ
ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಗೋವಿಂದಾ ಅಂದಾಗ ನಲ್ವತ್ತರನೆಯವನು. ಬಲೇ ಮುಂಗೋಪಿ
ಚಿದಂಬರ ಪಿಳ್ಳೆ-ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಶೃತಿ ಹಿಡಿದೆ, ಸರಿಗಮ
ಅನ್ನಿ ಸರಿಕ್ಕೆ ಪೀಪಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೂ ಮೆಹೆಬಾರ್ನಿ ಅಂದರೆ ಲ್ಯಾಂ ಟಕ್ ಅನ್ನಿ
ಸರಿಕ್ಕೆ ತಾಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಂಬಿಕಿತ್ತು ತಿರುಚನಾಪಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ
ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟರಂಗಂರ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಂಡೆ.
ನಾನು ಹಿಡಿದ ಶೃತಿಗೆ ತಲೆದೂಗಿ ಹಾಕಿದ ತಾಳಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಡೋಲಿನ-ದೊರಸಾಮಿ
ಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಡಬ್ ಡಬ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಎರಡು ಡೋಲು ಹರಿಯುವುದ
ರಲ್ಲೇ ಸಾಧಸ್ವರಕ್ಕೆ ತೇರ್ಗಡೆ ಮಾಡಿ-ಪೊನ್ನಯ್ಯನ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಎರಡು
ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಂಟಿಸ್ವರ ಪೂರೈಸಿ-ಜಲಜಾಕ್ಷಿ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. “ನೀಸಾದ ಚರ
ಣಮು” “ಕನುಕೊಂಟಿನಿ” “ಜ್ರೋಚೆವರುರ”-ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಗುರುಗಳಿಗೊ
ಪ್ಪಿಸಿದೆ.....”

“ಡಿಗ್ರಿ ಕೊಟ್ಟರೋ ?....”

“ವಿಜಯಾಭವ-ಪೊಯಿವಿಟ್ಟು ವಾ ! ಎಂದು ಕೈಗೆ ಪೀಪಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿ
ಹರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಾದ್ಯದವನೊಂತ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಳ್ಳಿ
ಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದೆ-ಅದೇ ವರ್ಷ ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾವನವರು
ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಸದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿದರು ನಿಮ್ಮ
ಅಗ್ನಕ್ಕೆ....ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತೆ ರಾಯರೆ ?....”

“ಸರಿ ಸರಿ ಆಗ ನಾನು ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ರೈತಂದ ಜೀಗರು
ಇಳಿಯುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡ ನೀನು ‘ಕನುಕೊಂಟಿನಿ’ ಊದೋದಕ್ಕೆ
ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆಯಲ್ಲ - - - ಹ್ಲ ಹ್ಲ - - ”

“ಹೌದು ಸಾರ್ - - ನಿಮ್ಮ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಊದಿದ್ದೇ ಊದಿದ್ದು . ಮೆರವಣಿಗೆ
ರಾತ್ರಿ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಕಾಲು ಬಾತುಕೊಂಡಿತ್ತು ”

“ ಅಂದರೆ . . . ”

“ ಹೂಂ . ಕೇಳಿ, ಬೀಗರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರೈಲು ತನಕ ಕುಂಟಿಕೊಂಡು
ನಾನಾದಚರಣಮು ಊದುತ್ತ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲಿಲ್ಲವೆ ? - - ಅದೇ ಕಡೇ ಮ್ಯಾಳ
ಹೇವರು - ವಾವಸ್ಸು ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದೆ ಡಾಕ್ಟರು ಕಾಲು
ಸರೀಕ್ಷಿಸಿ - ಇದಕ್ಕೆ ಹುಳುಕು ಹಲ್ಲೇ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂದರು.

ನನ್ನ ಜೀವ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಏನುಮಾಡ್ಲಿ ಹಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಸಲೇಬೇಕಾಯಿತು, ಹಲ್ಲು ಹೋದಮೇಲೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಳಾ ಉದಲಿ ನನ್ನ ತಲೆ - ಕೃತಿ ಹಿಡಿಯೋಕೆ ಕೂಡಾ ಬಾಯಿ ಬರೋಲ್ಲ ಈಗ - - ”

“ ಛಿ ಛಿ - - ಎಂಥಾ ಅದೃಷ್ಟನಯ್ಯಾ - - ”

“ ಗ್ರಾಚಾರ ಸಾರ್ - ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಳೇ ಹಡಪವೇ ಮತ್ತೆ ಗತಿಯಾಯ್ತು. ಅದೇ ನೋಡಿ ನಾನು ಮ್ಯಾಳಾಬಿಟ್ಟು ಸಲೂನ್ ತುರುಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - - ”

“ ತ್ಯೊ ತ್ಯೊ . . . - ”

ಮತ್ತೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸೋವು ಸವರಿ ಗೆಡ್ಡೆ ಕೆತ್ತಿದ. ಹೊರಡಲನುವಾದೆ. ನಾನು ವಂಚೆ ಕೊಡವಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ವೆಕ್ಕದ ಹೋಟಲಿನ ರೇಡಿಯೋ ವಿಂದ - ನಾದವ್ವರ . ‘ ಕನುಕೊಂಟಿನಿ ’ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬಚ್ಚಬಾಯಿ ಚಪ್ಪತಿಸಿ . ನಕ್ಕು ‘ನಮಸ್ಕಾರ ಬರ್ತೀರಾ’ ಎಂದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ ಮುನ್ನಾಮಿ.

— ದಾತರಥಿ ರೀಕ್ಷಾ.

ವಿಮಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ತಾಲಾ ಹುಡುಗರಿಗೆ ತೋರಿಸ್ತೀರಾ.

ಕಾಳ ಸಂತೆ ನಿರ್ಮೂಲ

ಕೇಳಿದರೇನು ! ರಾಗಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎರಡು ಸೇರಂತೆ !

ಅಯ್ಯೋ ಬಿಡಿರಿ ! ಈಗ ಅಕ್ಕಿ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತೆ. ಸೇರಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ?

ಅಂದಹಾಗೆ ಸಕ್ಕರೇನೋ ?

ಸೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾ ರೂಪಾಯಿ ಅಗಿದೇರಿ !

ಇದೇ ಮಾತುಗಳು ಕಾಳ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ. ಕಾಳ ಸಂತೆಯಲ್ಲೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಬದುಕ ಬೇಕಾದವರ ಸಂಭಾಷಣೆ.

ನನಗೆ ವೈಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯಹತ್ತಿತು. ಕಂಟ್ರೋಲು ದರ ರೂ. ಗೆ ಆರು ಸೇರು ರಾಗಿ ಇರುವಾಗ, ಇವರು ಎರಡು ಸೇರಿನಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ! ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಒಬ್ಬನಿಂದ ಆಗದ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಹಠತೊಟ್ಟ ಪಂಗಡದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಮಿತಿಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬಡವರ ಬಂಧುವಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ, ಊರ ಹಿರಿಯರು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠರು, ಉತ್ಸಾಹ ಶಾಲಿಗಳು, ಇಂತಹವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರು ಜನರನ್ನು ಆಯ್ದು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕತೊಡಗಿದೆ.

ಊರ ಹಿರಿಯರ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದೆ. ಕಾಳಸಂತೆ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗುವವರ ಹೆಸರೊಂದೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೇ ಗತಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿ, ನನ್ನ ಜತೆಯಾಗುವರೆಂದು ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಗುರುತು ಹಾಕಿದೆ. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜನ್ಮಯ್ಯಾ ಅಂದರೂ ಬಿಡದೆ ಮಾಡುವವರ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪಂಗಡದಿಂದ ಮೂರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂರು ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಂಪು ಸೀಸದಿಂದ ದುಂಡು ಸುತ್ತಿದೆ.

ಉತ್ಸಾಹ ಶಾಲಿಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡೆ. ಹತ್ತಾರು ಹೆಸರುಗಳು ದೊರಕಿದುವು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಿನ ಮೂವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದೆ.

ಈ ಆರು ಜನರನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಪ.ನೆಗೆ ಚಹಾ ಫಲಾರಕ್ಕೆಂದು ಕರೆದೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಳಸಂತೆ ನಿರ್ಮೂಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಹೇಗೆ ಕಾಳಸಂತೆಯವರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು. ಅವರುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಅವಮಾನ ಪಡಿಸುವುದು ಇನ್ನೂ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆ ಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯುವುದು. ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಂದಾಳಿಗೆ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಆತ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆ ಆರು ಜನರಿಗೆ ಅರುಹಿದೆ.

“ಅಹಾ ! ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಲೇ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಇದರಿಂದ ದೀನ ದಲಿತೋದ್ಧಾರ, ಆಗಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ನಾವು ಎಳ್ಳರೇ ಸಾಲದು ಒಬ್ಬ ಊರ ಹಿರಿಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದವರು ಸಲಹೆ ಇತ್ತರು.

ನನ್ನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಊರ ಹಿರಿಯರು ಎಂದೆನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡವರು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾಳಸಂತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಹಿರಿಯರಾದವರು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಾರೂ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾರರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಆತ ನಮ್ಮ ಚಲನ ವಲನಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನೂ ಕಂಡು, ನಮಗೆ ಗುಪ್ತ ಶತ್ರುವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಯೊಬ್ಬ, ಊರ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬತನ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, “ಈತ ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಕ್ಕಲು, ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದರೆ ಆಗ ಇವನೂ ತನ್ನ ಕಾಳಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಉಳಿದವರು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಆತನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಬೆದರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆವು ಆ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ನಮ್ಮ ಕಾಳಸಂತೆ ನಿರ್ಮೂಲಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸಭೆಯು ಆತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು.

ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಳಸಂತೆಯ ಫಿರ್ಮುಲಕ್ಕೆ ನವವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾದ 'ಮೆಮೊರಾಂಡಂ' ತಯಾರಿಸಿದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಸಿನೀಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ರಮ, ಮಾರು ಕಟ್ಟೀಲಿ ಜಾಹೀ ಕಾತಿನ ಕ್ರಮ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ವರದಿಮಾಡಿದರು.

ಆಗ ಒಬ್ಬ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿ ಹೇಳಿದ. "ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾಗದ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆಯಿಂದರೂ ಹತ್ತುರೀಮು ಕಾಗದ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಮಿಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಹತ್ತು ರೀಮು ಕಾಗದವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತೀರಿ. ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲು ದರಕ್ಕೆ ಕಾಗದವೇ ಸಿಗುತ್ತೆ" ಎಂದು ...

'ಆಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ. ಕಾಗದ ಎಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಗದ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ದರಕ್ಕೆ ಸಿಗುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಡೇಪಕ್ಷ ಕಾಲು ಶತಮಾನವಾದರೂ ಅಗುತ್ತೆ. ಅಂದಮೇಲೆ, ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಚಂದಾ ಎತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಪೌಂಡಿಗೆ ಒಂದುವರೆ ರೂಪಾಯಿನ ಮೇರೆಗೆ ನನ್ನ ದೋಸ್ತಿ ಹತ್ತಿರ ಕಾಗದ ಜುಲುಂ ಮಾಡಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು....

ಆಗಲೇ ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ, ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ವಾಗ್ವೈದ್ಯ. ಕೈಕೈ ತನಕ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪುಕ್ಕಲಾದರೂ ಆಜಾನುಬಾಹಿ. ಸದಸ್ಯ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಯಾದರೂ ಕಂಚಿಕಡಸು.

— ಉದಾತ್ತರಾಯ.

೨೧ ಅಡಿ ದಾಸರ ಹಾವೊಂದನ್ನು ಯಾರೋ ಹಿರಿಯ ಮಾಡಿದರೆಂತೆ—

—ದಾಸರ ಹಾವಿನ ಕತೆಗಳನ್ನು ನುಂಗುಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಉದ್ದವಾದರೂ ಇರಲೇ ಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಸುಳ್ಳು ಕಥೆ

—0—

ಅವತ್ತು ಮಳೇ ಅಂದರೆ ಮಳೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಆದರೂ ಝ್ರೋ ಅಂತಲೇ ಅನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗೋ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ ಮನೇಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯೋದು ? ಓದಬಾರದೆಲ್ಲ ಓದಿದ್ದಾಯಿತು, ಅನ್ನಬಾರದೆಲ್ಲ ಅಂದಿದ್ದಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಬೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. “ಮಳೆ ಬಂದರೇನಂತೆ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬಾರದೇ, ಗಂಡಸರಂತೆ ಗಂಡಸರು ಮಳೆಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಮುಶಂಡಿಹಾಗೆ ಮೂಲೇಲ್ ಕೂತರೆ ಚೆನ್ನಾಯ್ತು” ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮರ್ಶನವೂ ಆಗಿಹೋಯ್ತು.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಬೇಜಾರು ನಾನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವರಾಂಡಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಗಲುಗನಸನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತೆ.

ನಾನು ಕುಳಿತ ಕಡೆಯೇ ವರಾಂಡಾಕ್ಕೂ ಮನೆಯ ಹಜಾರಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಕಿಟಕಿ. ಹಜಾರವಲ್ಲ ಕುಳಿತು ಮೊದಲು ಮೂರು ವಕ್ಯಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

‘ಅವ್ವಾ’ ಹೊರಟು ಹೋದರು ಅಲ್ಲವೇನೆ ?

‘ಹ್ಯೂ’ ಕಣೇ, ಆಗಲೇ ವರಾಂಡಾ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು ಛತ್ರೀನೂ ಕೈಲಿತ್ತು’.

‘ಅಮ್ಮಾ ನೋಡಿದೆಯಾ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಂದೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

‘ಹೌದು ಕಣೆ ಅಮ್ಮಾ ಬಲುಜಾಣೆ, ಏನೋ ನೆಪಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲೋ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟಿಸಿಬಿಡ್ತಾಳೆ’

‘ನೋಡು ಅವ್ವಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿರಲಾರದೆ ರೇಗ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಅಮ್ಮಾ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆ ? ಈ ಜಮೀನ್ದಾರ ಹಣೇ ಬರಹಾನೇ ಇಷ್ಟಮ್ಮಾ. ಹವಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊರಗೆ ಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ, ಕೂತಲ್ಲೇ ಕೂತು ಇದ್ದೋ ರನ್ನ ಗೋಳು ಹುಯ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರು ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಅಂತ ಇರಬೇಕಮ್ಮಾ - ಬೆಳಗಾದರೆ ಎದ್ದು ಎಲ್ಲಾರೂ ಹೋಗಬೇಕು ಊಟದ ಪೊತ್ತಿಗೆ ಹಸಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಆಗ ಏನು ಬಡಿಸಿದರೂ ರುಚಿ. ತಿರುಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಬೇಕು. ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕು.

‘ ನಾನೇನೋಮ್ಮ ! ಜಮೀನ್ದಾರನ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗು
ತ್ತಾಮ್ಮ ’

‘ ನಿನ್ನ ಕೇಳಿ ಮದುವೆಮಾಡ್ತಾರೆ ತಡಿ ! ಜಮೀನ್ದಾರನ್ನ ಮದುವೆ
ಯಾಗುಲ್ಲವಂತೆ ! ಆಹ್ಲಾ ! ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ! ’

‘ ಅಲ್ಲಾಕಣೆ ! ಅಪ್ಪ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಧೈರ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ ? ’

‘ ಧೈರ್ಯ ಏನು ಬಂತೆ ? ಅವರೇನು ತಿಂತಾರೆನೇ ? ನಮ್ಮಹಾಗೇ
ಅವರೂ ಕೂತುಕೊಂಡು ಹರಟೆ ಹೊಡೀತಾ ಇರ್ತಾರೆ. ’

‘ ಮತ್ತೆ ಕತೆ ಯಾವಾಗ ಬರೀತಾಯ್ ! ಅವರು ’.

‘ ಆ ಹರಟೆ ಹೊಡಿವಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ, ಕೂಡಿಸಿ ಕತೆ ಕಟ್ಟಾರೆ ಕಣೆ ’

‘ ನಾವೂ ಹಾಗೇ ಮಾಡೋಣ ಕಣೆ ? ’

‘ ಹೃಷ್ಟಿ ಕಣೆ - ನೀನೊಂದು ಕತೆ ಕಟ್ಟಿವ್ವಾ ! ಸುಳ್ಳು ಅಂದರೆ ಸುಳ್ಳು
ತುಂಬಿರಬೇಕಮ್ಮ ! ನಂಬೋ ಅಂಥಾ ಸುಳ್ಳಿರಬೇಕು !

ಮೊದಲ ಹುಡುಗಿ ಹೇಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಇದ್ದ ಅವನ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಮೋಟಾರು
ಗಾಡಿ ಇತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸ ಊರಿಗೆ ಎಂತ ಜೋರಾಗಿ ತನ್ನ ಮೋಟಾರು
ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದ. ಆಗ ರಸ್ತೆಲಿ ಏನೋ ಬಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಬ್ರೇಕ್
ಹಾಕ್ತಾನೆ. ಆ ಜೋರಿಗೆ ಒಂದು ಟೈರು ಡಭಾರ್ ಎಂದು ಹೋಯ್ತು. ಅಯ್ಯೋ !
ದೇವರೇ ! ಎಂದ ರಾಜ. ರಸ್ತೆಲಿ ನೋಡ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಾವು ಏನೋ
ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ರಾಜ ಏನ್ನಾಡ್ತಾ ಅಂತಿ ಉಸಿರಬಿಟ್ಟ
ಟೈರಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಈ ಹೆಬ್ಬಾವು ಪೋಣಿಸಿದ. ಅದರ ಬಾಲಾನಾ ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ
ಕೊಟ್ಟ ಅದು ನುಂಗುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿತು. ಟೈರು ಹಾಕಿದ ಹಾಗಾಯಿತು.
ರಾಜ ಗಾಡಿ ಹತ್ತಿದ. ಊರು ಸೇರೆ ಬಿಟ್ಟ

ಆಹಾ ! ಎಂಥಾ ಬುದ್ಧಿವಂತೇನೆ ನಿಂಗೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬರೋದು
ಅಂತಲೇನೋ ! ರೇಡರ್ಸ್ ಡೈಜೆಸ್ಟ್ ಇಂದ ಕದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜನ ಕತೆ ಅಂತ
ಹೇಳ್ತಾಳೆ ಮಹಾ !

ಆಗಲೀಮ್ಮಾ ? ಆ ಕತೆ ರೇಡರ್ಸ್ ಡೈಜೆಸ್ಟ್ ದೇ ಆಗಲಿ ನೀನು ಹೇಳಮ್ಮಾ
ಹೊಸಾ ಹೊಸ ಸುಳ್ಳು ಕಥೇನಾ ! ಈಗ ನಿನ್ನ ಸರ್ತಿ ತಾನೇಮ್ಮಾ !

‘ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಧು ಇದ್ದಾಮ್ಮಾ, ಗಡ್ಡ, ವಾಸೆ, ಬಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡು, ಗೆಡ್ಡೆ, ಗೆಣಿಸು ತಿಂದುಕೊಂಡು, ರಾಮ ! ಕೃಷ್ಣ ! ಅಂತ ಅಂತಾಇದ್ದ.

ಒಬ್ಬರಿ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರ ತೆಂಟೆಗೆ ಬರುಲ್ಲ, ಹಾಗಿದ್ದ ! ಅವನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡಬಾರದೇ ಜನ ಕಾಡಿಸಕ್ಕೆ ತರು ಮಾಡಿಸರು ಸಾಧು ! ಸಾಧು! ನನಗೂ ವೇದಾಂತ ಹೇಳಿಕೊಡು ಅಂತ ಹತ್ತು ಜನ ಇದ್ದೋರು ನೂರು ಜನ ಅದರು. ನೂರಿದ್ದೋರು ಸಾವಿರ ಆಗಲು. ಸಾಧುಗೆ ಜಂಭ ಬಂತು. ಇಷ್ಟು ಜನ ನನ್ನಿಂದ ವೇದಾಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಾರಲ್ಲ ನನ್ನಿಂದ 'ಆಹಂ' ಬಿಡೋದು ಕಲೀತಾರಲ್ಲ ! ಅಂತ. ಒಂದು ದಿನ ಶೇಷದ, ಇಂಥಾ ಸಾಧು ನಾನು. ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಈ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಯಾರು ಗತಿ ? ಒಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಮಗು ಆದರೆ, ಅದಾದರೂ ಇವರಿಗೆ 'ಸಾಧು' ಗುರುವಾಗಬಹುದು, ಅಂತ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕ್ಷಣವೇ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾದರು. ಆಗ 'ಸಾಧು' ತಲೆ ತಲೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಶಿಷ್ಯರಿಗೋಸ್ಕರ ಅಂತ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರೇ ಓಡಿಹೋದರಲ್ಲವ್ವಾ ! ಅವರೇ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇವಳೇಕೆ ಕೃಪಾ ! ಇವಳನ್ನೇಗೆ ಸಾಕಲಿ ಎಂದು ಆಳೋದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದ.

“ಬಿಡೆ ! ಬಿಡೆ ಏನು ಕಡೇನೇ ಇದು ಸುಳ್ಳಿನ ಕತೆ ಹೇಳೇ ಎಂದರೆ, ಏನೋ ಸಾಧು ಕತೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಅವತ್ತು ಅಪ್ಪ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರ ಹತ್ತಿರ, ಈ ಕತೆ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದರು ಅದನ್ನು ಕದ್ದುಬಿಟ್ಟು—ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಂತ—ನಮಗೇ ಹೇಳ್ತಾಳೆ ಕಳ್ಳಿ.

‘ನಿನಗೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದು ? ಹೋಗಲಿ ನೀನು ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕತೇನ.

ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ನನಗೂ ಕತೆ ಸ್ವಾಗತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಅವರೊಡನೇ ನಾನೂ ಸೇರೆ ಸುಳ್ಳಿನ ಕತೆ ಶುರು ಮಾಡೋಣ ಅಂತ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ.

ಚಿಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂರಿಸಿ ನಾನೂ ಕೂತೆ.

ನಾನು ಒಂದು ಸುಳ್ಳಿನ ಕತೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ ಎಂದೆ. ಹ್ಲೋ ಎಂದರು.

ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಇತ್ತು.

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಗಿದರು.

ಉಹ್ಲೋ ಉಹ್ಲೋ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಆಗಲಿ ರಾಜಕೀಯದ ನಾಯಕನದಾಗಲಿ ಕತೆ ಹೇಳಕೂಡದು. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಕತೆಯೇ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ.....ಅಂದರು.

ಸುಮ್ಮನಾಗಿ, ಹೊರಗಡೆ ಮಳೆಹನಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಎದ್ದುಹೋದೆ

—o—

Reputed Beauty Aides

REPUTED BEAUTY PRODUCTS I

High quality, exquisite fragrance and moderate price — these are the three secrets behind the immense popularity of RAJA SNOW and other RAJA Products. Look for the name 'RAJA' on the container before you buy!

రాజా స్నో
హేరాయిల్
శస్తూరి స్నోపు
బ్రిలియంట్స్

MANVAM & CO.

MADRAS - BANGALORE
MADRAS - BOMBAY